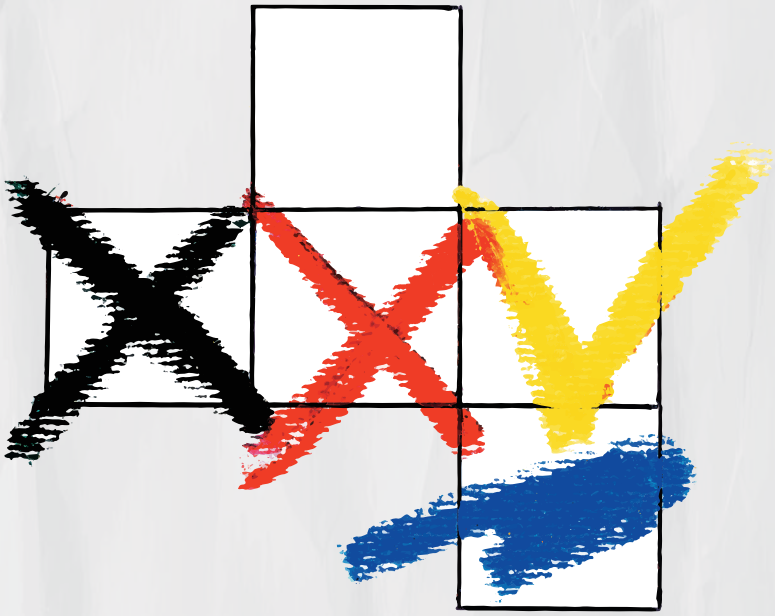

25 lat

Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego
Niemców na Śląsku Opolskim na fotografiach

25 Jahre

der Sozial-Kulturellen Gesellschaft
der Deutschen im Oppelner Schlesien in Bildern

OPOLE • OPPELN • 2015

Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji

Konsulat der Bundesrepublik Deutschland Oppeln
Konsulat Republiki Federalnej Niemiec Opole

Zrealizowano dzięki dotacji Ministra Administracji i Cyfryzacji oraz Konsulatu Republiki Federalnej Niemiec w Opolu.

Herausgegeben dank der finanzieller Unterstützung durch das polnische Ministerium Verwaltung und Digitalisierung und das Konsulat der Bundesrepublik Deutschland.

Redakcja / Redaktion
Joanna Pszon

Zdjęcia / Fotos
Jerzy Stemplewski
Krzysztof Świderski
Sylwester Koral
Andrzej Łuc/Dementi - str. 6
Archiwa prywatne / Private Sammlungen
Konsulat Republiki Federalnej Niemiec w Opolu / Konsulat der Bundesrepublik Deutschland

Tłumaczenie / Übersetzung
Anna Durecka

Korekta / Korrektur
Krzysztof Szymczyk
Manfred Prediger

Projekt i skład komputerowy
Studio Context • www.context.pl

Druk
Drukarnia Sady

ISBN
978-83-925029-0-6

Wydawca:

Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim
Sozial-Kulturelle Gesellschaft der Deutschen im Oppelner Schlesien
ul. M. Konopnickiej 6, 45-004 Opole
tel./fax +48 774021070
tskn@tskn.vdg.pl • www.skgd.pl

Szanowni Państwo, Drodzy Czytelnicy,

oddajemy w Państwa ręce pierwsze wydawnictwo albumowe pokazujące na przykładzie wybranych zdjęć historię i działalność mniejszości niemieckiej w województwie opolskim. Historyczne momenty i kluczowe postacie uchwycone w obiektywie. Spotkania przedstawicieli tworzącego się stowarzyszenia mniejszości niemieckiej z przedstawicielami władz Niemiec, wybory parlamentarne i samorządowe, powstawanie zespołów artystycznych, pomoc dla publicznych szkół i szpitali, konkursy i projekty dla dzieci i młodzieży. Barwny kalejdoskop wydarzeń politycznych, społecznych i kulturalnych. Lekcja historii dla młodzieży i chwila wspomnień dla tych, którzy zakładali naszą organizację.
Mamy świadomość, że udało nam się uchwycić jedynie fragmenty z bardzo bogatej, 25-letniej historii Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Niemców na Śląsku Opolskim. Historia organizacji to historia ludzi, instytucji, ale przede wszystkim spory kawałek historii regionu, w którym ci ludzie żyli i żyją. Cieszylibyśmy się, gdyby ten album stał się inspiracją do tego, aby zbierać pamiątki i dzielić się swoimi wspomnieniami dotyczącymi aktywności mniejszości niemieckiej.

Rafał Bartek
przewodniczący Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego
Niemców na Śląsku Opolskim

Sehr geehrte Damen und Herren, liebe Leser,

Sie halten in Ihren Händen den ersten Bildband, der am Beispiel ausgewählter Fotos die Geschichte und die Tätigkeit der deutschen Minderheit in der Oppelner Woiwodschaft präsentiert.
Geschichtsträchtige Augenblicke und Schlüsselpersonen im Visier der Fotokamera. Vorbereitungstreffen der Vertreter der sich bildenden Gesellschaft der deutschen Minderheit mit den Vertretern der deutschen Regierung, Parlaments- und Kommunalwahlen, Entstehung der Kulturgruppen, Hilfe für die öffentlichen Schulen und Krankenhäuser, Wettbewerbe für Kinder und Jugendliche. Bunte, vielfältige Mischung der politischen, sozialen und kulturellen Ereignisse. Geschichtsstunde für die Jugend und Erinnerungsmomente für die, die Gesellschaft gegründet haben.
Es ist uns bewusst, dass wir nur einige Fragmente aus der reichhaltigen 25-jährigen Geschichte der Sozial-Kulturellen Gesellschaft der Deutschen im Oppelner Schlesien präsentieren. Die Geschichte unserer Gesellschaft bildeten Menschen und Institutionen. Sie ist ein bedeutsamer Teil der Geschichte unserer Region, in der diese Menschen leben und lebten. Wir würden uns freuen, wenn dieser Bildband Sie dazu inspiriert, Ihre Erinnerungen über die Tätigkeit der deutschen Minderheit zu sammeln und mit anderen zu teilen.

Rafał Bartek
Vorsitzender der Sozial-Kulturellen Gesellschaft
der Deutschen im Oppelner Schlesien

1988

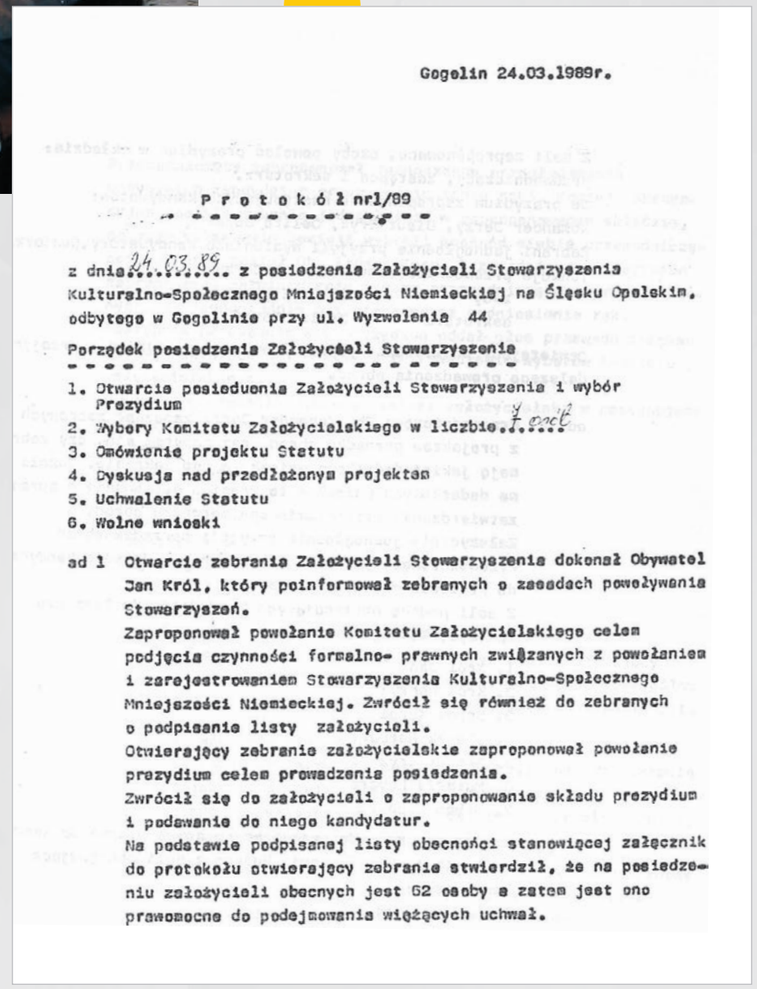
Prawdziwym przełomem dla żyjących w Polsce Niemców był rok 1988. Do tego czasu rząd PRL oficjalnie zaprzeczał istnieniu mniejszości niemieckiej, inaczej jednak było w rozmowach dyplomatycznych z Bonn. Władze RFN bardzo interesowały się losem żyjących w Polsce Niemców. Przełomowe było spotkanie przedstawicieli tworzącej się mniejszości z ówczesnym ministrem spraw zagranicznych Niemiec Hansem-Dietrichem Genscherem w ambasadzie RFN w Warszawie w styczniu 1988 r. Spotkanie to było pierwszym krokiem do umocnienia pozycji Niemców w Polsce w ich staraniach o uznanie statusu mniejszości przez polskie władze, a z drugiej strony dało szansę na lepsze poznanie się samych Niemców ze Śląska. Pojawiły się pierwsze oddolne ruchy na rzecz zawiązania się mniejszości niemieckiej jako oficjalnej organizacji. **W 1988 r. z inicjatywy Johanna Krolla** rozpoczęto akcję zbierania podpisów pod deklaracją przyznania się do niemieckiej narodowości.

Einen richtigen Durchbruch für die in Polen lebenden Deutschen brachte das Jahr 1988. Bis dahin konnte die Regierung der Volksrepublik Polen die Existenz einer deutschen Minderheit bestreiten. In den diplomatischen Gesprächen mit Bonn, wo die deutsche Regierung großes Interesse für die in Polen lebenden Deutschen geäußert hat, konnte dieses Thema jedoch nicht verschwiegen werden. Ein Zeichen dafür war das Treffen der Vertreter der Minderheit, die gerade ihre Strukturen bildete, mit dem damaligen Außenminister Hans-Dietrich Genscher in der deutschen Botschaft in Warschau im Januar 1988. Einerseits hat das Treffen die Position der Deutschen in Polen in ihren Bemühungen um die Anerkennung als Minderheit durch die polnische Regierung gestärkt, andererseits bot es für die Deutschen in Schlesien die Chance, sich untereinander besser kennen zu lernen. Es werden erste Initiativen zur gerichtlichen Eintragung der deutschen Minderheit als offizielle Organisation vorgenommen. Dazu startet **im Jahr 1988 Johann Kroll** die Aktion der Unterschriftensammlung zur Deklaration der Zugehörigkeit zur deutschen Nationalität.

1989

24 marca 1989 r. odbyło się pierwsze oficjalne spotkanie grupy inicjatywnej, w jej skład wchodzili: Johann Kroll (Jan Król), Henryk Kroll (Król), Karol Sapok, Herbert Stannek, Erich Schmidt (Eryk Szmidt), Hubert Materla i Richard (Ryszard) Urban.

Am **24. März** fand das erste offizielle Treffen der Gründergruppe statt. Dazu gehörten Johann Kroll (Jan Król), Henryk Kroll (Król), Karol Sapok, Herbert Stannek, Erich Schmidt (Eryk Szmidt), Hubert Materla und Richard (Ryszard) Urban.

Gogolin 24.03.1989r.

P r o t o k ó ł nr1/89

z dnia 24.03.89 z posiedzenia Założycieli Stowarzyszenia Kulturalno-Społecznego Mniejszości Niemieckiej na Śląsku Opolskim, odbytego w Gogolinie przy ul. Wyzwolenia 44

Porządek posiedzenia Założycieli Stowarzyszenia

1. Otwarcie posieduenia Założycieli Stowarzyszenia i wybór Prezydium
2. Wybory Komitetu Założycielskiego w liczbie 7 osób
3. Omówienie projektu Statutu
4. Dyskusja nad przedłożonym projektem
5. Uchwalenie Statutu
6. Wolne wnioski

ad 1 Otwarcie zebrania Założycieli Stowarzyszenia dokonał Obywatel Jan Król, który poinformował zebranych o zasadach powoływania Stowarzyszeń.
Zaproponował powołanie Komitetu Założycielskiego celem podjęcia czynności formalno- prawnych związanych z powołaniem i zarejestrowaniem Stowarzyszenia Kulturalno-Społecznego Mniejszości Niemieckiej. Zwrócił się również do zebranych o podpisanie listy założycieli.
Otwierający zebranie założycielskie zaproponował powołanie prezydium celem prowadzenia posiedzenia.
Zwrócił się do założycieli o zaproponowanie składu prezydium i podawanie do niego kandydatur.
Na podstawie podpisanej listy obecności stanowiącej załącznik do protokołu otwierający zebranie stwierdził, że na posiedzeniu założycieli obecnych jest 62 osoby a zatem jest ono prawomocne do podejmowania wiążących uchwał.

1989

4 czerwca 1989 r. dzięki staraniom wiernych i przy ogromnym poparciu opolskiego biskupa Alfonsa Nossola, w bazylice na Górze św. Anny odbyła się – po prawie pięćdziesięciu latach – pierwsza msza w języku niemieckim. Od tej pory wprowadzono tu na stałe jedną dodatkową niedzielną mszę św. w tym języku. Tego samego dnia, **4 czerwca**, odbyły się wybory do Sejmu i Senatu. Pierwsze wybory, w których kandydowali przedstawiciele solidarnościowej opozycji, zdobywając całą przysługującą im pulę miejsc ustaloną przy okrągłym stole. To wybory, które otworzyły mniejszości drogę do uznania jej istnienia.

Am **4. Juni** findet dank den Bemühungen der Gläubigen und der Unterstützung des Oppelner Bischofs Alfons Nossol in der Basilika auf dem Sank Annaberg zum ersten Mal nach fast 50 Jahren wieder eine deutschsprachige Heilige Messe statt. Seither wird hier regelmäßig eine Sonntagsmesse auf Deutsch gehalten.
Am gleichen Tag, dem **4. Juni**, finden die Parlamentswahlen statt. Es sind die ersten freien Wahlen, in denen die Bewegung „Solidarność" Kandidaten aufgestellt hat und alle der Opposition zustehenden Plätze am Runden Tisch in Anspruch nehmen konnte. Diese Wahlen haben der Minderheit die Tür zur Anerkennung ihrer Existenz geöffnet.

14/15 listopada 1989 r. podczas kontynuowanej po przerwie wizyty kanclerza Helmuta Kohla działacze tworzącej się mniejszości niemieckiej spotkali się z nim w ambasadzie RFN w Warszawie. Rozmowa naturalnie dotyczyła rejestracji związku oraz partnerstwa z niemieckimi władzami.

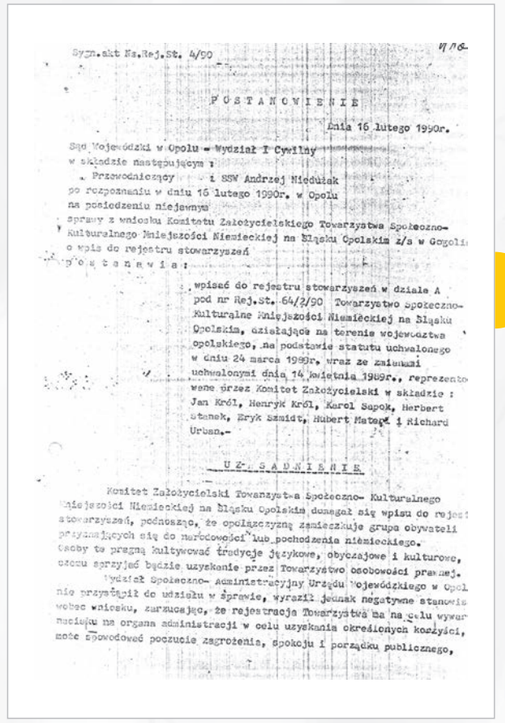
14./15. November: Die Aktivisten der deutschen Minderheit treffen sich mit Bundeskanzler Helmut Kohl in der deutschen Botschaft in Warschau während seines Besuchs in Polen, den er nach einer Unterbrechung fortgesetzt hat. Das Gespräch betrifft die Registrierung des Verbandes und die Partnerschaft mit der deutschen Regierung.

Między **9 a 12 listopada 1989 r.** z wizytą w Polsce przebywał kanclerz RFN Helmut Kohl. Ostatniego dnia w Krzyżowej doszło do symbolicznego pojednania polsko-niemieckiego. Podczas mszy św. odprawianej przez ks. biskupa Alfonsa Nossola premier Tadeusz Mazowiecki i kanclerz Niemiec Helmut Kohl uścisnęli się na znak pokoju. W tłumie widniał pośród innych także transparent tworzącego się ruchu mniejszości niemieckiej: „Helmut du bist auch unser Kanzler", co znaczy: „Helmut, ty jesteś także naszym kanclerzem".

Zwischen dem **9. und 12. November** weilt in Polen der deutsche Bundeskanzler Helmut Kohl. Am letzten Tag seines Besuches kommt es in Kreisau zu einer symbolischen deutsch-polnischen Versöhnung. Während der Heiligen Messe, die von Bischof Alfons Nossol gehalten wurde, reichen sich Premierminister Tadeusz Mazowiecki und Kanzler Helmut Kohl die Hände als Zeichen des Friedens. Aus Oberschlesien kamen ein tausende Menschen die sich für die Entstehung der Deutschen Minderheit engagierten. In der Menge war auch ein Banner der Minderheit zu sehen mit der Aufschrift „Helmut du bist auch unser Kanzler".

1990

Sygn.akt Ns.Rej.St. 4/90

POSTANOWIENIE

dnia 16 lutego 1990r.

Sąd Wojewódzki w Opolu - Wydział I Cywilny
w składzie następującym :
Przewodniczący i SSW Andrzej Niedziak
po rozpoznaniu w dniu 16 lutego 1990r. w Opolu
na posiedzeniu niejawnym
sprawy z wniosku Komitetu Założycielskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Mniejszości Niemieckiej na Śląsku Opolskim z/s w Gogolinie o wpis do rejestru stowarzyszeń

p o s t a n o w i ł :

wpisać do rejestru stowarzyszeń w dziale A pod nr Rej.St. 64/2/90 Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej na Śląsku Opolskim, działające na terenie województwa opolskiego, na podstawie statutu uchwalonego w dniu 24 marca 1989r. wraz ze zmianami uchwalonymi dnia 14 stycznia 1989r., reprezentowane przez Komitet Założycielski w składzie : Jan Król, Henryk Król, Karol Sapok, Herbert Stanek, Eryk Szmidt, Hubert Matuszek i Richard Urban.-

U Z A S A D N I E N I E

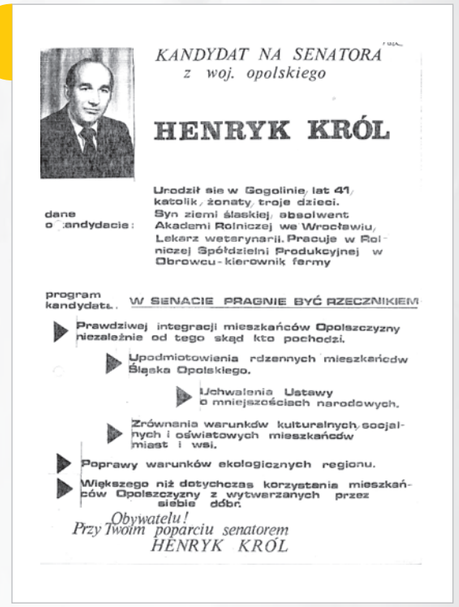
Komitet Założycielski Towarzystwa Społeczno- Kulturalnego Mniejszości Niemieckiej na Śląsku Opolskim domagał się wpisu do rejestru stowarzyszeń, podnosząc, że opolszczyznę zamieszkuje grupa obywateli przyznających się do narodowości lub pochodzenia niemieckiego. Osoby te pragną kultywować tradycje językowe, obyczajowe i kulturowe, czemu sprzyjać będzie uzyskanie przez Towarzystwo osobowości prawnej.
Wydział Społeczno- Administracyjny Urzędu Wojewódzkiego w Opolu nie przystąpił do udziału w sprawie, wyraził jednak negatywne stanowisko wobec wniosku, zarzucając, że rejestracja Towarzystwa na na celu wywarcia nacisku na organa administracji w celu uzyskania określonych korzyści, może spowodować poczucie zagrożenia, spokoju i porządku publicznego,

Historyczna data – **16 lutego 1990 r.** To tego dnia zarejestrowano Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej na Śląsku Opolskim. W roku 1993 nazwę zmieniono na Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim, rozszerzono cele działania i wprowadzono podział na struktury terenowe.

Ein geschichtsträchtiges Datum: Am **16. Februar** wird die „Sozial-Kulturelle Gesellschaft der Deutschen Minderheit im Oppelner Schlesien" registriert. Im Jahr 1993 wird der Name in „Sozial-Kulturelle Gesellschaft der Deutschen im Oppelner Schlesien" (SKGD/TSKN) geändert. Der Tätigkeitsbereich wird erweitert und es werden Ortsgruppen gebildet.

18 lutego 1990 r. odbyły się wybory uzupełniające do Senatu, w których kandydował reprezentant mniejszości niemieckiej – Henryk Król (Kroll), działacz, syn głównego założyciela TSKMN. W pierwszej turze zwyciężył, jednak nie uzyskał wymaganych 50 procent głosów. W obu turach zdobył 125 tys. głosów, jednak ostatecznie przegrał z prof. Dorotą Simonides. Działacze do dziś wspominają tę kampanię wyborczą: tłumy na spotkaniach i towarzyszącą im wyjątkową atmosferę. Także i to, że pierwszy raz można było „zliczyć" członków powstającej MN.

Am **18. Februar** werden die Ergänzungswahlen zum Senat durchgeführt, an denen ein Vertreter der Deutschen Minderheit teilnimmt: Der Aktivist Henryk Kroll, Sohn des SKGDM-Gründers. Er setzt sich im ersten Wahlgang durch, bekommt jedoch nicht 50 Prozent aller Stimmen. In beiden Wahlgängen holt er insgesamt 125.000 Stimmen, verliert aber gegen Frau Prof. Dorota Simonides. Die Aktivisten erinnern sich heute noch an diese Wahlkampagne: Menschenmengen auf den Versammlungen und die besondere Stimmung die im Wahlkampf herrschte. Zum ersten Mal konnten die Mitglieder der Minderheit „gezählt" werden.

KANDYDAT NA SENATORA
z woj. opolskiego

HENRYK KRÓL

dane o kandydacie: Urodził się w Gogolinie, lat 41, katolik, żonaty, troje dzieci. Syn ziemi śląskiej, absolwent Akademii Rolniczej we Wrocławiu, Lekarz weterynarii. Pracuje w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w Obrowcu - kierownik fermy

program kandydata: W SENACIE PRAGNIE BYĆ RZECZNIKIEM

- Prawdziwej integracji mieszkańców Opolszczyzny niezależnie od tego skąd kto pochodzi.
- Upodmiotowienia rdzennych mieszkańców Śląska Opolskiego.
- Uchwalenia Ustawy o mniejszościach narodowych.
- Zrównania warunków kulturalnych, socjalnych i oświatowych mieszkańców miast i wsi.
- Poprawy warunków ekologicznych regionu.
- Większego niż dotychczas korzystania mieszkańców Opolszczyzny z wytwarzanych przez siebie dóbr.

Obywatelu!
Przy Twoim poparciu senatorem
HENRYK KRÓL

7 kwietnia 1990 r. odbyło się pierwsze roczne zebranie Towarzystwa w Straduni. Wybrano władze, a przewodniczącym zarejestrowanej organizacji został Johann Kroll (na zdjęciu pośrodku). Przyjęta została deklaracja programowa i szereg uchwał umożliwiających działalność. Odtąd TSKN spotyka się na rocznych zebraniach sprawozdawczych, a co cztery lata także odbywają się na nich wybory władz.

Am **7. April** findet die erste Jahresversammlung der SKGD in Straduna statt. Der Vorstand der Gesellschaft wird gewählt. Vorsitzender der eingetragenen Organisation wird Johann Kroll (in der Mitte auf dem Foto). Die Delegierten stimmen über eine Reihe von Beschlüssen ab, die über die weitere Tätigkeit der Gesellschaft entscheiden werden. Die SKGD-Mitglieder treffen sich seither auf Jahresversammlungen, alle vier Jahre findet auf der Wahlversammlung die Wahl des neuen Vorstandes und des Vorsitzenden statt.

3 maja 1990 r. miała miejsce wizyta prezydenta Niemiec Richarda von Weizsäckera, podczas której spotkał się z przedstawicielami mniejszości niemieckiej. To była pierwsza wizyta prezydenta Niemiec w Polsce. „Polska może bez zastrzeżeń ufać, że kwestie graniczne między nami są w swej substancji nieodwołalnie wyjaśnione i że w procesie powstawania jedności Niemiec otrzymają stosowną i wiążącą pod względem międzynarodowym formę traktatową" – tak cytowały go wówczas polskie media.

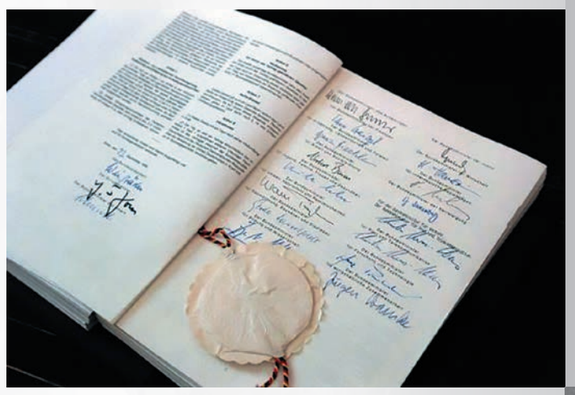
Am **3. Mai** besucht der deutsche Bundespräsident Richard von Weizsäcker Polen. Er trifft sich auch mit den Vertretern der Deutschen Minderheit. Es war der erste Besuch eines deutschen Präsidenten in Polen. „Polen kann ohne Vorbehalt darauf vertrauen, daß die Grenzfragen zwischen uns in ihrer Substanz unwiderruflich geklärt sind und dass sie im Zuge der werdenden deutschen Einheit die nötige völkerrechtlich verbindliche Vertragsform erhalten werden" - so wird Weizsäcker in den polnischen Medien zitiert.

1990

27 maja 1990 r. odbyły się pierwsze wybory samorządowe. Kandydowali w nich przedstawiciele mniejszości niemieckiej z hasłem „Nasze sprawy chcemy przejąć w nasze ręce". 38 kandydatów zostało wójtami i burmistrzami. Bardzo ważna była tu sama kampania, gdyż wówczas spontanicznie tworzyły się lokalne struktury mniejszości – tzw. DFK. Od tego czasu przed każdymi wyborami TSKN zawiązuje Komitet Wyborczy Wyborców Mniejszości Niemieckiej. Na zdjęciu przygotowania do jednej z pierwszych kampanii.

Am **27. Mai** finden die ersten Kommunalwahlen nach der politischen Wende statt. Die Kandidaten der Deutschen Minderheit führten den Wahlkampf unter dem Motto "Unsere Sachen wollen wir in unsere Hände nehmen". 38 Kandidaten werden zu Gemeindebürgermeistern und Bürgermeistern gewählt. Sehr wichtig ist die Wahlkampagne selbst: Zu dieser Zeit entstehen nämlich spontan die ersten lokalen Strukturen der Minderheit, die sog. Deutschen Freundschaftskreise (DFK). Seit dieser Zeit wird vor jeden Wahlen ein Wahlkomitee der Wähler "Deutsche Minderheit" gegründet. Auf dem Bild Vorbereitungen für eine der ersten Wahlkampagnen.

3 października 1990 r. nastąpiło zjednoczenie Niemiec. Na mocy porozumienia z 12 września 1990 r. w Moskwie – podpisanego przez NRD i RFN oraz cztery mocarstwa: Stany Zjednoczone, Wielką Brytanię, Francję i Związek Radziecki – powstały Niemcy jako jeden organizm państwowy.

Am **3. Oktober** erfolgt die Wiedervereinigung Deutschlands. Gemäss dem Zweiplus-Vier-Vertrag vom 12. September, der in Moskau von der DDR, der Bundesrepublik, den Vereinigten Staaten, Großbritannien, Frankreich und der Sowjetunion unterzeichnet wurde, entsteht das vereinte Deutschland.

1991

Maj 1991 r. Mniejszość niemiecką odwiedził w Gogolinie ówczesny premier Jan Krzysztof Bielecki, aby zaprosić Henryka Krolla do udziału w uroczystym podpisaniu Traktatu między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy. Traktat ten został podpisany 17 czerwca.

Mai: Premierminister Jan Krzysztof Bielecki besucht die Deutsche Minderheit in Gogolin, um Henryk Kroll zur feierlichen Unterzeichnung des Vertrages zwischen der Bundesrepublik Deutschland und der Republik Polen über gute Nachbarschaft und freundschaftliche Zusammenarbeit einzuladen. Der Vertrag wurde am 17. Juni unterzeichnet.

6–7 marca 1991 r. Opolszczyznę odwiedziła Rita Süssmuth, przewodnicząca Bundestagu. „Mniejszość niemiecka w Polsce jest szczęśliwa, że jej bolesna przeszłość się kończy" – stwierdziła wówczas przewodnicząca. „Górny Śląsk może stać się dla innych regionów wzorem dobrej współpracy i współżycia różnych mniejszości narodowych".

Vom **6. bis 7. März** weilt Rita Süssmuth, Bundestagspräsidentin, im Oppelner Land. "Die deutsche Minderheit in Polen ist glücklich, dass ihre schmerzhafte Vergangengeit zu Ende geht", sagte sie damals und weiter: "Oberschlesien kann für andere Regionen als Beispiel guter Zusammenarbeit und Zusammenlebens verschiedener nationaler Minderheiten dienen".

27 sierpnia 1991 r. zarejestrowana została dachowa i ponadregionalna organizacja – Związek Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce z siedzibą w Opolu, czyli VdG. 30 listopada na posiedzeniu Związku przeprowadzono wybory, pierwszym przewodniczącym został Georg Brylka, obecnie kieruje nim Bernard Gaida.

Am **27. August** wird ein Dachverband, der „Verband der Deutschen Sozial-Kulturellen Gesellschaften in Polen" (VdG) mit Sitz in Oppeln registriert. Am 30. November finden die ersten Wahlen auf einer Sitzung dieses Verbandes statt. Zum ersten Vorsitzenden wird Georg Brylka gewählt, heute ist es Bernard Gaida.

1991

27 października 1991 r. odbyły się pierwsze wolne wybory do parlamentu. Mniejszość uzyskała wówczas aż 7 mandatów poselskich (w tym 5 z Opolszczyzny) oraz mandat senatorski. Klub poselski utworzyli: Erhard Bastek, Jan Fabian, Georg Brylka, Antoni Kost, Bruno Kosak, Henryk Kroll (przewodniczący) i Helmut Paździor, na senatora wybrano Gerharda Bartodzieja. Komitetowi Wyborczemu Mniejszości Niemieckiej już nigdy nie udało się powtórzyć takiego sukcesu.

Am **27. Oktober** finden die ersten freien Parlamentswahlen statt. Die Deutsche Minderheit holt sieben Mandate, darunter fünf aus dem Oppelner Land und hat auch einen Abgeordneten im Senat. Der Abgeordnetenklub im Sejm besteht aus Erhard Bastek, Willibald Fabian, Georg Brylka, Antoni Kost, Bruno Kosak, Henryk Kroll (Vorsitzender) und Helmut Paździor. Gerhard Bartodziej wird Senator. Einen solchen Erfolg wird das Wahlkomitee der Wähler „Deutsche Minderheit" nie mehr wiederholen können.

14 grudnia 1991 r. Henryk Kroll został przewodniczącym TSKMN i piastował tę funkcję przez kolejne 17 lat. Jego ojciec dożywotnio został honorowym przewodniczącym. Na zdjęciu Henryk Kroll podczas zjazdu w roku 1992.

Am **14. Dezember** wird Henryk Kroll zum Vorsitzenden der SKGD gewählt und bekleidet dieses Amt die nächsten 17 Jahre. Sein Vater wird zum Ehrenvorsitzenden der Gesellschaft gewählt. Auf dem Bild Henryk Kroll während der Jahresversammlung im Jahr 1992.

2 grudnia 1991 r. powstała Fundacja Rozwoju Śląska (zarejestrowano ją w lipcu 1992 r.). Fundacja od samego początku miała na celu wspieranie przedsięwzięć w przemyśle, infrastrukturze komunalnej, rzemiośle, handlu, usługach i rolnictwie, z preferencją dla małych i średnich, a zwłaszcza rodzinnych przedsiębiorstw, a także opiekę i pomoc społeczną, kulturę i sztukę. Jej działania miały wspierać w tym zakresie samych członków mniejszości niemieckiej oraz ich otoczenie. Na zdjęciu maszyny zakupione dzięki wsparciu Fundacji dla Zakładu Stolarskiego Reinert.

Am **2. Dezember** entsteht auf Grund eines Notariatsakts die Stiftung für die Entwicklung Schlesiens (registriert im Juli 1992). Die Stiftung soll Vorhaben im Bereich Industrie, kommunale Infrastruktur, Gewerbe, Handel, Dienstleistung und Landwirtschaft fördern. Im Visier sollen vor allem kleine und mittlere Unternehmen, Familienbetriebe sowie Sozialhilfe, Kultur und Kunst stehen. Ihre Tätigkeit sollte die Mitglieder der deutschen Minderheit und ihr Umfeld unterstützen. Auf dem Bild die Maschinen der Tischlerei „Reinert" die aus den Mitteln der Stiftung gekauft wurden.

1992

Czerwiec 1992 r. W Opolu otwarty został Wicekonsulat Niemiec. To efekt rozmów polskiego i niemieckiego rządu, by w regionie, w którym mniejszość stanowiła tak znaczną część mieszkańców, powołać niemiecką placówkę dyplomatyczną. Przez lata ustawiały się tam kolejki chętnych po niemiecki paszport. Na zdjęciu Alois Olsok ze Zlinic z dwoma paszportami: polskim i niemieckim.

Juni: In Oppeln wird das deutsche Vizekonsulat eröffnet. Seine Einrichtung ist ein Ergebnis der Gespräche zwischen der deutschen und polnischen Regierung. Man wollte eine deutsche diplomatische Vertretung in einer Region öffnen, wo die Minderheit einen bedeutenden Teil der Einwohnerzahl ausmacht. Jahrelang stehen Menschen Schlange um einen deutschen Pass zu bekommen. Auf dem Foto Alois Olsok aus Zlönitz mit zwei Pässen: einem deutschen und einem polnischen.

10 października 1992 r. w Dobrzeniu Wielkim otwarto pierwszą w Polsce stację Caritas. Dzięki staraniom ks. biskupa Alfonsa Nossola i niemieckiemu wsparciu, Caritas Diecezji Opolskiej stworzył nowatorski system usług opiekuńczo-medycznych dla osób starszych, szczególnie tych pozbawionych opieki rodzin, które wyemigrowały za pracą do Niemiec. „Szpital zaczął przyjeżdżać do chorego" – mówił wówczas dyrektor Caritas Diecezji Opolskiej ks. Arnold Drechsler. W sumie w diecezji powstały 54 takie stacje.

10. Oktober: In Groß Döbern wird die erste Caritas-Station in Polen eröffnet. Dank den Bemühungen von Bischof Alfons Nossol und deutscher Unterstützung, schuf die Caritas der Oppelner Diözese ein Dienstleistungsystem medizinischer Fürsorge für Ältere und Alleinstehende, die auf die Hilfe der Familie nicht zurückgreifen können, weil diese oft auf der Suche nach Arbeit nach Deutschland ausgewandert ist. „Das Krankenhaus kommt zum Kranken", sagte der Direktor der Oppelner Caritas, Prälat Dr. Arnold Drechsler. Insgesamt entstehen 54 Caritas-Stationen in der Oppelner Diözese.

1993

14 marca 1993 r. na Opolszczyźnie gościła premier Hanna Suchocka. Spotkała się także z mniejszością niemiecką. Rozmowy dotyczyły poparcia jej rządu oraz praw mniejszości. Na zdjęciu premier z Henrykiem Krollem (z lewej), a także z ówczesną senator prof. Dorotą Simonides i ministrem Tadeuszem Syryjczykiem podczas przyjęcia wydanego przez prezydenta Opola.

Am **14. März** weilt Premierministerin Hanna Suchocka im Oppelner Land. Sie stattet auch der Deutschen Minderheit einen Besuch ab. Die Gespräche betreffen die Unterstützung ihrer Regierung und Minderheitenrechte. Auf dem Foto die Premierministerin mit Henryk Kroll (links), der damaligen Senatorin Prof. Dorota Simonides und Minister Tadeusz Syryjczyk während eines Empfanges, der vom Oppelner Präsidenten veranstaltet wurde.

W roku 1993 jak grzyby po deszczu powstawały zespoły artystyczne: Proskauer Echo, Dialog, orkiestra w Leśnicy i wiele, wiele innych, które działają do dziś.

In diesem Jahr gründen sich viele Kulturgruppen, die das Leben vielfältig kulturell bereichern. Dazu gehören das Proskauer Echo, Dialog, das Leschnitzer Orchester und viele andere, die bis heute tätig sind.

1994

W roku 1994 rozpoczęto organizowanie jednodniowych wycieczek dla dzieci, młodzieży i seniorów. Rokrocznie około 1200 seniorów i 1200 młodych ludzi poznawało region i odkrywało ślady niemieckiej kultury na całym Śląsku. Na zdjęciu wyjazd dzieci do Zawady w 2013 r.

In diesem Jahr werden zum ersten Mal die eintägigen Ausflüge für Kinder, Jugendliche und Senioren veranstaltet. Jedes Jahr lernen rund 1.200 Senioren und 1.200 Jugendliche ihre Heimat und die Region kennen und entdecken die Spuren der deutschen Kultur in Schlesien. Auf dem Foto Kinderausflug nach Sowade im Jahr 2013.

18 września 1994 r. w Żużeli odbyły się Centralne Dożynki Mniejszości Niemieckiej. Wszyscy podziwiali tradycyjny dożynkowy korowód.

Am **18. September** fand in Zuzella das Zentrale Erntedankfest der Deutschen Minderheit statt. Alle bewunderten den traditionellen Erntedankfestumzug.

W **1994 roku** w miastach i wsiach, dzięki niemieckiemu wsparciu, powstają tzw. domy spotkań, gdzie swą działalność prowadzą koła mniejszości niemieckiej tzw. DFK. Część z nich to wyremontowane stare budynki, ale także budowane były nowe siedziby. Coraz intensywniej napływała też pomoc z Niemiec dla przedszkoli, szkół i szpitali. Na zdjęciu otwarcie Domu Spotkań w Otmęcie w 1997 roku.

In **den Städten** und Dörfern entstehen im Jahr 1994 dank deutscher Unterstützung die sog. Begegnungstätten, in denen die Ortsgruppen der Deutschen Minderheit ihre Tätigkeit betreiben. Zum Teil sind es frisch renovierte alte Gebäude, es werden aber auch ganz neue Häuser gebaut. Immer intensiver fließt auch die finanzielle Unterstützung aus Deutschland für öffentliche Kindergärten, Schulen und Krankenhäuser. Auf dem Foto die Eröffnung der Begegnungstätte in Ottmuth im Jahr 1997.

1995

W **1995 roku** Biuro w Gogolinie rozpoczęło organizację konkursów dla dzieci i młodzieży: Wojewódzkiego Konkursu Języka Niemieckiego, Konkursu Recytatorskiego Poezji Śląskiej „Jugend trägt schlesische Gedichte vor" i Konkursu Literackiego „In der Sprache des Herzens". Na zdjęciu laureaci konkursu języka niemieckiego, którzy **12 czerwca 1995 r.** odebrali nagrody w Instytucie Śląskim w Opolu.

Im **Jahr 1995** veranstaltet das SKGD-Büro in Gogolin zum ersten Mal Wettbewerbe für Kinder und Jugendliche: Den Woiwodschaftswettbewerb der deutschen Sprache, den Rezitationswettbewerb der schlesischen Dichtung „Jugend trägt schlesische Gedichte vor" und den Literaturwettbewerb „In der Sprache des Herzens". Auf dem Foto: Die Gewinner des Deutschwettbewerbs bei der Preisverleihung am **12. Juni 1995** im Schlesischen Institut in Oppeln.

30 września 1995 r. miało miejsce odsłonięcie „krzyża pokutnego" (na wzór tego, jakie stawiano od średniowiecza na Śląsku), by upamiętnić ofiary obozu Lamsdorf/Łambinowice w latach 1945–46. Na zdjęciu Joachim Niemann przybija tablicę, która zostanie przymocowana do kamiennego pokutnego krzyża.

Am **30. September** wird im ehemaligen Lager Lamsdorf das Sühnekreuz, angelehnt an die seit dem Mittelalter in Schlesien hingestellten Sühnekreuze, als Erinnerung an die Opfer des Lagers Lamsdorf 1945-1946 eingeweiht. Auf dem Foto: Joachim Niemann bringt die Tafel an, die am Sühnekreuz befestigt wird.

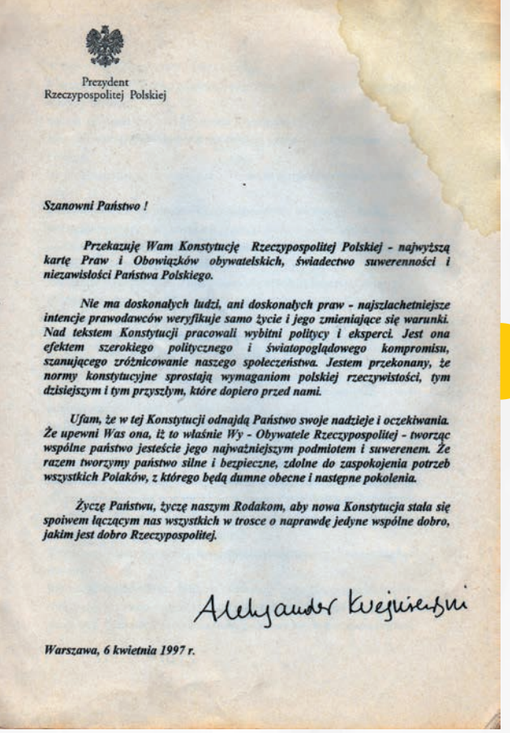

1996

2 czerwca 1996 r. dzięki staraniom duszpasterza Mniejszości Narodowych ks. Wolfganga Globischa i VdG odbyła się pierwsza Pielgrzymka Mniejszości Narodowych i Etnicznych na Górę św. Anny. Od tego czasu mniejszości co roku – w pierwszą niedzielę czerwca – spotykają się na wspólnej mszy św. w grocie lurdzkiej nieopodal annogórskiej bazyliki.

Am **2. Juni** findet dank den Bemühungen von Prälat Wolfgang Globisch, Minderheitenseelsorger der Diözese Oppeln, und des VdG die erste Wallfahrt der nationalen und ethnischen Minderheiten zum Sankt Annaberg statt. Seither treffen sich die Minderheiten jedes Jahr am ersten Junisonntag zur gemeinsamen Heiligen Messe vor der Grotte nahe der Basilika.

Prezydent
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowni Państwo !

Przekazuję Wam Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej - najwyższą kartę Praw i Obowiązków obywatelskich, świadectwo suwerenności i niezawisłości Państwa Polskiego.

Nie ma doskonałych ludzi, ani doskonałych praw - najszlachetniejsze intencje prawodawców weryfikuje samo życie i jego zmieniające się warunki. Nad tekstem Konstytucji pracowali wybitni politycy i eksperci. Jest ona efektem szerokiego politycznego i światopoglądowego kompromisu, szanującego zróżnicowanie naszego społeczeństwa. Jestem przekonany, że normy konstytucyjne sprostają wymaganiom polskiej rzeczywistości, tym dzisiejszym i tym przyszłym, które dopiero przed nami.

Ufam, że w tej Konstytucji odnajdą Państwo swoje nadzieje i oczekiwania. Że upewni Was ona, iż to właśnie Wy - Obywatele Rzeczypospolitej - tworząc wspólne państwo jesteście jego najważniejszym podmiotem i suwerenem. Że razem tworzymy państwo silne i bezpieczne, zdolne do zaspokojenia potrzeb wszystkich Polaków, z którego będą dumne obecne i następne pokolenia.

Życzę Państwu, życzę naszym Rodakom, aby nowa Konstytucja stała się spoiwem łączącym nas wszystkich w trosce o naprawdę jedyne wspólne dobro, jakim jest dobro Rzeczypospolitej.

Aleksander Kwaśniewski

Warszawa, 6 kwietnia 1997 r.

1997

2 kwietnia 1997 r. dzięki staraniom posłów Mniejszości Niemieckiej Henryka Krolla i Helmuta Paździora (Paisdziora) w uchwalonej przez Sejm nowej Konstytucji RP znalazł się zapis o prawach mniejszości narodowych.

Art. 35 mówi:

1. *Rzeczpospolita Polska zapewnia obywatelom polskim należącym do mniejszości narodowych i etnicznych wolność zachowania i rozwoju własnego języka, zachowania obyczajów i tradycji oraz rozwoju własnej kultury.*
2. *Mniejszości narodowe i etniczne mają prawo do tworzenia własnych instytucji edukacyjnych, kulturalnych i instytucji służących ochronie tożsamości religijnej oraz do uczestnictwa w rozstrzyganiu spraw dotyczących ich tożsamości kulturowej.*

2. April: Dank den Bemühungen der Sejm-Abgeordneten der Deutschen Minderheit Henryk Kroll und Helmut Paździor (Paisdzior) steht in der Präambel des neuen polnischen Grundgesetztes eine Anmerkung zu den Minderheitenrechten.

Art. 35 besagt:

1. *Die Republik Polen sichert allen polnischen Bürgern, die nationalen und ethnischen Minderheiten angehören, die Freiheit des Verhaltens und der Entwicklung der eigenen Sprache, Pflege der Bräuche und Traditionen, sowie Entwicklung der eigenen Kultur.*
2. *Die nationalen und ethnischen Minderheiten haben das Recht eigene Bildungs- und Kultureinrichtungen zu gründen, Institutionen, die zum Schutz ihrer religiösen Identität dienen, sowie auf die Teilnahme am Entscheidungsverfahren bezüglich ihrer kulturellen Identität.*

Lipiec 1997 r. Powódź tysiąclecia. Zalanych zostało wiele miast i małych miejscowości. Na wieść o powodzi z północy kraju do Wrocławia i Opola ruszyły konwoje z wodą pitną. W wielu miejscach w Polsce prowadzone były zbiórki najpotrzebniejszych artykułów. Pomoc napływała także spoza granic kraju, na Śląsk Opolski głównie z Niemiec. Były to meble, sprzęt gospodarstwa domowego, ubrania i jedzenie. Poprzez Fundację Rozwoju Śląska wypłacono poszkodowanym zapomogi.

Juli: Die Flut des Jahrtausends. Überflutet wurden viele Städte und kleine Ortschaften. Aus dem Norden des Landes fließt ein Strom der Hilfe. Oft wird in privaten Autos Trinkwasser nach Breslau und Oppeln gebracht. An vielen Orten in Polen werden die nötigsten Sachen für die Betroffenen gesammelt. Unterstützung kommt auch aus dem Ausland ins Oppelner Schlesien, vor allem aus Deutschland. Geschickt werden Möbel, Haushaltsgeräte, Kleidung und Essen. Durch die Stiftung für die Entwicklung Schlesiens wird den Betroffenen finanzielle Unterstützung ausgezahlt.

13 grudnia 1997 r. Klasa VIII Szkoły Podstawowej w Węgrach koło Opola zdobyła 5. miejsce w konkursie na znajomość historii Niemiec o nagrodę prezydenta RFN Romana Herzoga za rok 1996/97. W konkursie uczestniczyło 5 tysięcy uczniów z różnych krajów Europy. Uczniowie z Węgrów przedstawili pracę pt. „Pomoc w potrzebie – wygnani ze Śląska, wygnani na Śląsk, pozostali na Śląsku", opisującą dzieje ich miejscowości i pogmatwane losy jej mieszkańców. Na zdjęciu laureaci, a w środku nauczycielka języka niemieckiego Johanna Lemke-Prediger, pod której kierunkiem napisana została nagrodzona praca.

Am **13. Dezember** belegt die achte Klasse der Grundschule in Wengern bei Oppeln den fünften Preis im deutschen Geschichtewettbewerb, der vom Präsidenten Roman Herzog ausgeschrieben wurde. Am Wettbewerb nahmen 5.000 Schüler aus verschiedenen Ländern Europas teil. Die Schüler aus Wengern traten mit der Arbeit unter dem Titel „Hilfe in der Not – vertrieben aus Schlesien, vertrieben nach Schlesien, in Schlesien geblieben" an, welche die Geschichte ihres Ortes und die komplizierten Schicksale der Einwohner dokumentierte. Auf dem Foto die Gewinner, in der Mitte die Deutschlehrerin Johanna Lemke-Prediger, Betreuerin des Projekts.

1998

17 lutego 1998 r. powstał Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej, placówka, w której zrzeszone są polskie i niemieckie organizacje, stowarzyszenia zajmujące się pojednaniem, dialogiem i historią. Dom ma siedzibę w Gliwicach i Opolu. Na zdjęciu goszczący na uroczystym otwarciu prezydent Niemiec prof. Roman Herzog i Henryk Kroll.

Am **17. Februar** wird das Haus der Deutsch-Polnischen Zusammenarbeit (HDPZ) gegründet. Es ist eine Einrichtung, die polnische und deutsche Organisationen und Gesellschaften vereinigt, die sich mit Versöhnung, Dialog und Geschichte beschäftigen. Das Haus hat einen Sitz in Gleiwitz und einen in Oppeln. Auf dem Foto: Bundespräsident Prof. Dr. Roman Herzog und Henryk Kroll.

1998

Wiosną 1998 r. mniejszość niemiecka aktywnie włączyła się w obronę istnienia województwa opolskiego. Reforma administracyjna zakładała podział województwa opolskiego między województwo śląskie i dolnośląskie. Po kilkumiesięcznej batalii region pozostał na mapie kraju.

Frühling: Die Deutsche Minderheit beteiligt sich aktiv an der Verteidigung der Oppelner Woiwodschaft. Die neue Verwaltungsreform sollte nämlich zu einer Teilung der Oppelner Woiwodschaft zwischen die Woiwodschaft Schlesien und Niederschlesien führen. Nach einigen Monaten des Widerstandes ist klar: Die Woiwodschaft Oppeln wird von der Landkarte nicht verschwinden.

11 października 1998 r. odbyły się pierwsze wybory do Sejmiku Województwa Opolskiego. Mniejszość Niemiecka zdobyła 13 na 45 mandatów. Ewenementem był fakt, że mniejszość wówczas współrządziła z Akcją Wyborczą Solidarność i Unią Wolności, a marszałka z AWS w burzliwych negocjacjach wskazał de facto przewodniczący TSKN Henryk Kroll. Został nim dr Stanisław Jałowiecki. Przedstawicielami MN w zarządzie byli wicemarszałek Ryszard Galla i członek zarządu Leonard Cebula. Na zdjęciu podpisanie umowy koalicyjnej.
Odbyły się też pierwsze wybory do rad powiatów. Mniejszość Niemiecka obsadziła stanowiska starostów w pięciu powiatach. W opolskim ziemskim został nim Henryk Lakwa, w strzeleckim – Gerhard Matheja, w kędzierzyńsko-kozielskim – Józef Gisman, w oleskim – Jan Kus, a w krapkowickim – Joachim Czernek. Wicestarostą prudnickim został Joachim Mazur.

Am **11. Oktober** finden die ersten Wahlen zum Sejmik (Landtag) der Oppelner Woiwodschaft statt. Die Deutsche Minderheit holt 13 von 45 Mandaten. Eine kleine Sensation ist die Tatsache, dass die Deutsche Minderheit gemeinsam mit der Wahlaktion Solidarność und der Freiheitsunion mitregiert. Über die Wahl des Marschalls aus der Wahlaktion Solidarność entscheidet nach turbulenten Verhandlungen der SKGD-Vorsitzende Henryk Kroll. Zum Oppelner Marschall wird Dr. Stanisław Jałowiecki gewählt. Die Deutsche Minderheit wurde im Vorstand der Woiwodschaft vom Vizemarschall Ryszard Galla und Mitglied des Vorstandes Leonard Cebula vertreten.
Es finden auch die ersten Wahlen der Landkreisräte statt. Kandidaten für die Landratsposten aus der Deutschen Minderheit setzten sich in fünf Landkreisen durch. Im Oppelner Landkreis wird Henryk Lakwa der neue Landrat, im Strehlitzer Landkreis ist es Gerhard Matheja. In Kandrzin-Cosel gewinnt Józef Gisman, im Rosenberger Landkreis wird Jan Kus Landrat und im Krappitzer Landkreis ist es Joachim Czernek. Vizelandrat im Neustädter Landkreis wird Joachim Mazur.

1999

8 stycznia 1999 r. – nowa siedziba Fundacji Rozwoju Śląska oraz Wspierania Inicjatyw Lokalnych przy ul. Słowackiego w Opolu.

8 Januar: Der neue Sitz der Stiftung für die Entwicklung Schlesiens und Förderung lokaler Initiativen in der Słowacki-Straße in Oppeln.

3 marca 1999 r. Johann Kroll, nestor mniejszości niemieckiej, otrzymał z rąk ambasadora Niemiec Johannesa Baucha jedno z najwyższych odznaczeń państwowych Niemiec – Krzyż Zasługi ze Wstęgą Orderu Zasługi. Za swoją działalność Johann Kroll otrzymał również Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski.

Am **3. März** wird Johann Kroll, Gründervater der Deutschen Minderheit, vom deutschen Botschafter Johannes Bauch eine der wichtigsten deutschen Staatsauszeichnungen überreicht: das Verdienstkreuz am Bande des Verdienstordens. Für seine Tätigkeit erhielt Johann Kroll auch das Ritterkreuz des polnischen Ordens Polonia Restituta.

27–28 marca 1999 r. podczas zebrania sprawozdawczego w Prószkowie przyjęto uchwałę o włączeniu struktury TSKN z województwa częstochowskiego. To wynik nowego podziału administracyjnego Polski, kiedy to do województwa opolskiego włączono nowo utworzony powiat oleski.

27./28. März: Nach der Verwaltungsreform, infolge derer neue Gemeinden zur Oppelner Woiwodschaft kamen, vergrößerte sich die Oppelner SKGD um die Strukturen des neu gegründeten Kreis Rosenberg aus der ehemaligen Tschenstochauer Woiwodschaft. Der Beschluss über die Vergrößerung der SKGD wurde während der Jahrversammlung in Proskau angenommen.

1999

25 sierpnia 1999 r. w Solarni nastąpiło uroczyste otwarcie pierwszej dwujęzycznej szkoły podstawowej. Powstała dzięki staraniom TSKN na Śląsku Opolskim. Trzeba jednak przypomnieć, że dwujęzyczna szkoła podstawowa działała już także w Oleśnie, które pół roku wcześniej przyłączono do województwa opolskiego. Otwarcie jej nastąpiło 21 listopada 1995 r.

Dank den Bemühungen der Oppelner SKGD kann am **25. August** feierlich die erste zweisprachige Grundschule in Solarnia eröffnet werden. Betonenswert sei dabei, dass schon eine zweisprachige Grundschule zu dieser Zeit in Rosenberg bestand. Die Stadt wurde vor einem halben Jahr an die Oppelner Woiwodschaft angeschlossen. Diese Schule wurde am 21. November 1995 eröffnet.

2000

Jesienią 2000 r. TSKN zorganizowało konkurs plastyczny „Niemieckie baśnie w oczach dzieci", na który przysłano aż 1250 prac z terenu całego województwa. 27 lutego 2001 r. najlepsze prace pokazano na wystawie w Teatrze im. Jana Kochanowskiego w Opolu.

Im **Herbst** veranstaltet die SKGD den Kunstwettbewerb „Deutsche Märchen in Kinderaugen". Zum Wettbewerb werden 1.250 Arbeiten aus der ganzen Woiwodschaft eingereicht. Am 27. Februar 2001 werden die besten Arbeiten während einer Ausstellung im Jan-Kochanowski-Theater in Oppeln gezeigt und prämiert.

27 listopada 2000 r. ukazała się pierwsza antologia tekstów „In einer Sprache des Herzens", zawierająca najlepsze teksty nagrodzone w Ogólnopolskim Konkursie Literackim „In der Sprache des Herzens – W języku serca" z lat 1996–1999. Na zdjęciu także edycje z kolejnych lat.

Am **27. November** wird der erste Band mit den besten Texten aus dem landesweiten Literaturwettbewerb "In der Sprache des Herzens" aus den Jahren 1996-1999 veröffentlicht. Auf dem Foto auch Bände aus den kommenden Jahren.

2001

2001 r. to początek intensywnej pracy kulturalno-oświatowej z dziećmi i młodzieżą na niwie teatralnej. Przez kolejne lata odbywały się warsztaty kreatywnego pisania, teatralne i artystyczne oraz przeglądy małych form teatralnych w języku niemieckim. Na zdjęciach młodzi aktorzy teatralni i warsztaty komiksowe.

Im **Jahr 2001** beginnt eine intenstive Kultur- und Bildungsarbeit mit Kindern und Jugendlichen im Bereich Theater. In den nächsten Jahren finden Workshops und Theaterfestivals in deutscher Sprache statt. Auf den Fotos junge Schauspieler und beim Comicworkshop.

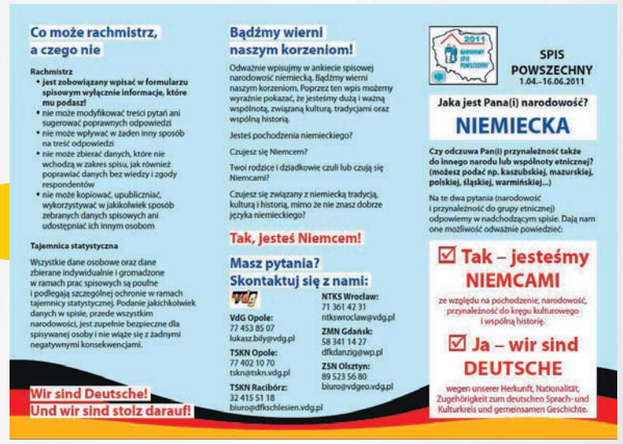
2002

19 kwietnia 2002 r. Ryszard Galla został pierwszym marszałkiem województwa opolskiego wywodzącym się z mniejszości niemieckiej. Mimo że swój urząd sprawował jedynie kilka miesięcy, to jednak jego wybór stanowił symbol, jak ważną częścią opolskiej społeczności są niemieccy Ślązacy.

Am **19. April** wird Ryszard Galla zum ersten Marschall der Oppelner Woiwodschaft aus den Reihen der Deutschen Minderheit gewählt. Obwohl er das Amt nur einige Monate lang bekleidet, bleibt diese Wahl ein Symbol dafür, dass die deutschen Schlesier einen bedeutsamen Teil der Oppelner Gemeinschaft darstellen.

21 maja – 8 czerwca 2002 r. odbył się w Polsce narodowy spis powszechny. Narodowość niemiecką zadeklarowało wówczas 152,9 tys. osób, a w spisie 9 lat później – 148 tys. osób. Na zdjęciu ulotka z 2011 roku.

Zwischen **dem 21. Mai und dem 8. Juni 2002** fand die nationale Volkszählung in Polen statt. Deutsche Nationalität wird von 152,900 Menschen angegeben, 9 Jahre später waren es 148 000 Menschen. Auf dem Foto eine Broschüre aus dem Jahr 2011.

W 2002 r. Henryk Kroll z ramienia polskiego parlamentu został członkiem Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy. Pełnił tę funkcję przez dwa lata.

Im **Jahr 2002** wird Henryk Kroll als Vertreter des polnischen Parlaments Mitglied der Parlamentarischen Versammlung des Europarates. Diese Funktion bekleidet er zwei Jahre.

16 września 2002 r. nastąpiło otwarcie cmentarza ofiar obozu przesiedleńczego w Łambinowicach.

Am **16. September 2002** wird der Friedhof der Opfer des Gefangenenlagers in Lamsdorf eröffnet.

2003

17 marca 2003 r. Jan Dzierżon z mniejszości niemieckiej został rekomendowany premierowi na stanowisko opolskiego wicewojewody. – To historyczne wydarzenie – komentowali działacze Mniejszości Niemieckiej posunięcie wojewody Elżbiety Rutkowskiej z SLD. Po nim wicewojewodą z Mniejszości Niemieckiej został Franciszek Stankala.

Am **17. März** wird Jan Dzierżon aus der Deutschen Minderheit dem Premierminister für das Amt des Oppelner Vizewoiwoden vorgeschlagen. „Es ist ein historisches Ereignis", kommentieren die Aktivisten der Deutschen Minderheit diese Initiative der Woiwodin Elżbieta Rutkowska vom Bündnis der Demokratischen Linken (SLD). Danach wird Franciszek Stankala aus der Deutschen Minderheit (auf dem Foto) Oppelner Vizewoiwode.

28 maja 2003 r. prezydent Aleksander Kwaśniewski i minister spraw zagranicznych Niemiec Joschka Fischer spotkali się w Kędzierzynie-Koźlu tuż przed referendum w sprawie przystąpienia Polski do UE (odbyło się ono 7 i 8 czerwca 2003 r.). Największe poparcie akcesji było w województwie opolskim, podobnie duże zanotowano w południowo-zachodnich regionach Polski.

Am **28. Mai** trafen sich kurz vor der Abstimmung über den EU-Beitritt Polens (am 7. und 8. Juni 2003) in Kandrzin-Cosel Präsident Aleksander Kwaśniewski und der deutsche Außenminister Joschka Fischer. Den größten Zuspruch bekommt der EU-Beitritt in der Woiwodschaft Oppeln, ähnlich fallen die Ergebnisse in den süd-westlichen Regionen Polens aus.

11 grudnia 2003 r. odbył się pierwszy Jarmark Bożonarodzeniowy Mniejszości Niemieckiej. Na straganach sprzedawano rękodzieło członków MN. Zgodnie z niemiecką tradycją można się też było napić grzanego wina. Jarmark stanął na placu pod opolską katedrą.

Am **11. Dezember** wird der erste Weihnachtsmarkt der Deutschen Minderheit abgehalten. An den Ständen werden selbstgebackene Lebkuchen und handgemachter Weihnachtsschmuck verkauft. Wie auf den Weihnachtsmärkten in Deutschland kann man auch hier ein Gläschen Glühwein trinken. Der Weihnachtsmarkt fand auf dem Platz vor der Oppelner Kathedrale statt.

2004

1 października 2004 r. odbyły się pierwsze Dni Kultury Niemieckiej. W dniu inauguracji zaproszono na wernisaż wystawy „Abstrakcja tonów" Michaela Ernsta i koncert Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Opolskiej pod dyrekcją Bogusława Dawidowa. Na zdjęciu koncert inauguracyjny 11 Dni Kultury Niemieckiej na Śląsku Opolskim.

Am **1. Oktober** wurden zum ersten Mal „Deutsche Kulturtage im Oppelner Schlesien" veranstaltet. Eröffnet wird die Veranstaltung mit der Vernissage der Ausstellung „Abstraktion der Töne" von Michael Ernst und einem Konzert des Sinfonieorchesters der Oppelner Philharmonie unter der Leitung von Bogusław Dawidow. Auf dem foto das Eröffnungskonzert der 11. Deutschen Kulturtagen im Oppelner Schlesien.

2004

22 października 2004 r. nastąpiło uroczyste otwarcie i poświęcenie nowej siedziby TSKN w Opolu – przy ul. Konopnickiej 6. Zakup, adaptacja i remont trwały cztery lata (2000–2004), a kosztowało to mniejszość 1,8 mln zł. Pięciokondygnacyjny budynek poświęcił ks. Wolfgang Globisch, duszpasterz Mniejszości Narodowych. Wstęgę przecina Josef Kochanek, jeden z założycieli TSKN.

Im Oktober findet die feierliche Eröffnung und Einweihung des neuen SKGD-Sitzes in Oppeln an der Maria-Konopnicka-Straße 6 statt. Der Kauf und die Renovierung des Gebäudes dauerten vier Jahre (2000-2004) und kosteten die Minderheit 1,8 Millionen Złoty. Das vierstöckige Haus wurde vom Minderheitenseelsorger Prälat Wolfgang Globisch eingeweiht. Das Band wurde von einem der SKGD-Gründer Josef Kochanek durchgeschnitten.

2005

6 stycznia 2005 r. – Sejm przyjął najważniejszy dla mniejszości akt prawny w Polsce: Ustawę o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz języku regionalnym. Prace nad ustawą trwały aż 16 lat, a zainicjował je Jacek Kuroń. Na zdjęciu z Henrykiem Krollem, wieloletnim wiceprzewodniczącym sejmowej Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych.

Am **6. Januar** wird vom Sejm das wichtigste Minderheitengesetz in Polen angenommen: „Gesetz über nationale und ethnische Minderheiten und die Regionalsprache". Die Arbeiten an diesem Gesetz dauerten 16 Jahre. Initiiert wurde das Gesetz von Jacek Kuroń. Auf dem Foto mit Henryk Kroll, dem langjährigen Vizevorsitzenden der Sejmkommission für nationale und ethnische Minderheiten.

2006

19 października 2006 r. W foyer Teatru im. Jana Kochanowskiego ma miejsce wernisaż 3. Wystawy Młodych Artystów Mniejszości Niemieckiej.

19. Oktober: Im Foyer des Jan Kochanowski Theater in Oppeln findet die 3 Ausstellung der Jungen Künstler der deutschen Minderheit statt.

6 grudnia 2006 r. Grupa Taneczna „Hoffnung" z Jemielnicy gościła w Pałacu Prezydenckim u pani prezydentowej Marii Kaczyńskiej.

Am **6. Dezember** wurde die Tanzgruppe aus Himmelwitz von der Präsidentengattin Maria Kaczyńska im Präsidentenpalast in Warschau empfangen.

2007

30 września 2007 r. w Nysie miała miejsce beatyfikacja założycielki Zgromadzenia Sióstr św. Elżbiety, pochodzącej z Nysy Marii Luizy Merkert. W tym wydarzeniu licznie uczestniczyła mniejszość niemiecka. Na pozostałych zdjęciach: uroczysta msza beatyfikacyjna w kościele św. Jakuba w Nysie, koncelebrowana przez abpa Alfonsa Nossola i abpa Damiana Zimonia oraz elżbietanki w radosnej procesji po zakończeniu uroczystości.

Am **30. September** fand in Neisse die Seligsprechung der Ordensgründerin Maria Luise Merkert statt. An diesem Ereignis beteiligten sich auch zahlreiche Angehörige der deutschen Minderheit. Auf den Fotos: Die feierliche Messe in der Sankt-Jakob-Kirche vor, die vom Erzbischof Alfons Nossol und Erzbischof Damian Zimoń zelebriert wurde. Die Schwestern von der heiligen Elisabeth während der Prozession.

2007

11 listopada 2007 r. – otwarcie wystawy „150 lat przemysłu cementowego w Opolu" oraz koncert Filharmonii Opolskiej z okazji 18. rocznicy upadku muru berlińskiego w ramach IV Dni Kultury Niemieckiej na Śląsku Opolskim.

Am **11. November** fand die Eröffnung „150 Jahre der Zementindustrie in Oppeln" und ein Konzert der Oppelner Philharmonie anlesslich der 18. Jaherstag der Berlinermauerfall im ramen der 4. Deutschen Kulturtagen im Oppelner Schlesien.

2008

26 kwietnia 2008 r. nastąpiła zmiana pokoleniowa we władzach TSKN: po rezygnacji Henryka Krolla, który przewodził MN nieprzerwanie przez 17 lat, wybory na przewodniczącego wygrał 37-letni Norbert Rasch z Prószkowa.

26. April: Generationswechsel an der Spitze der SKGD. Nach 17 Jahren legte Henryk Kroll das Amt des SKGD-Vorsitzenden nieder. Die Wahl zum neuen Vorsitzenden gewinnt der 37-jährige Norbert Rasch aus Proskau.

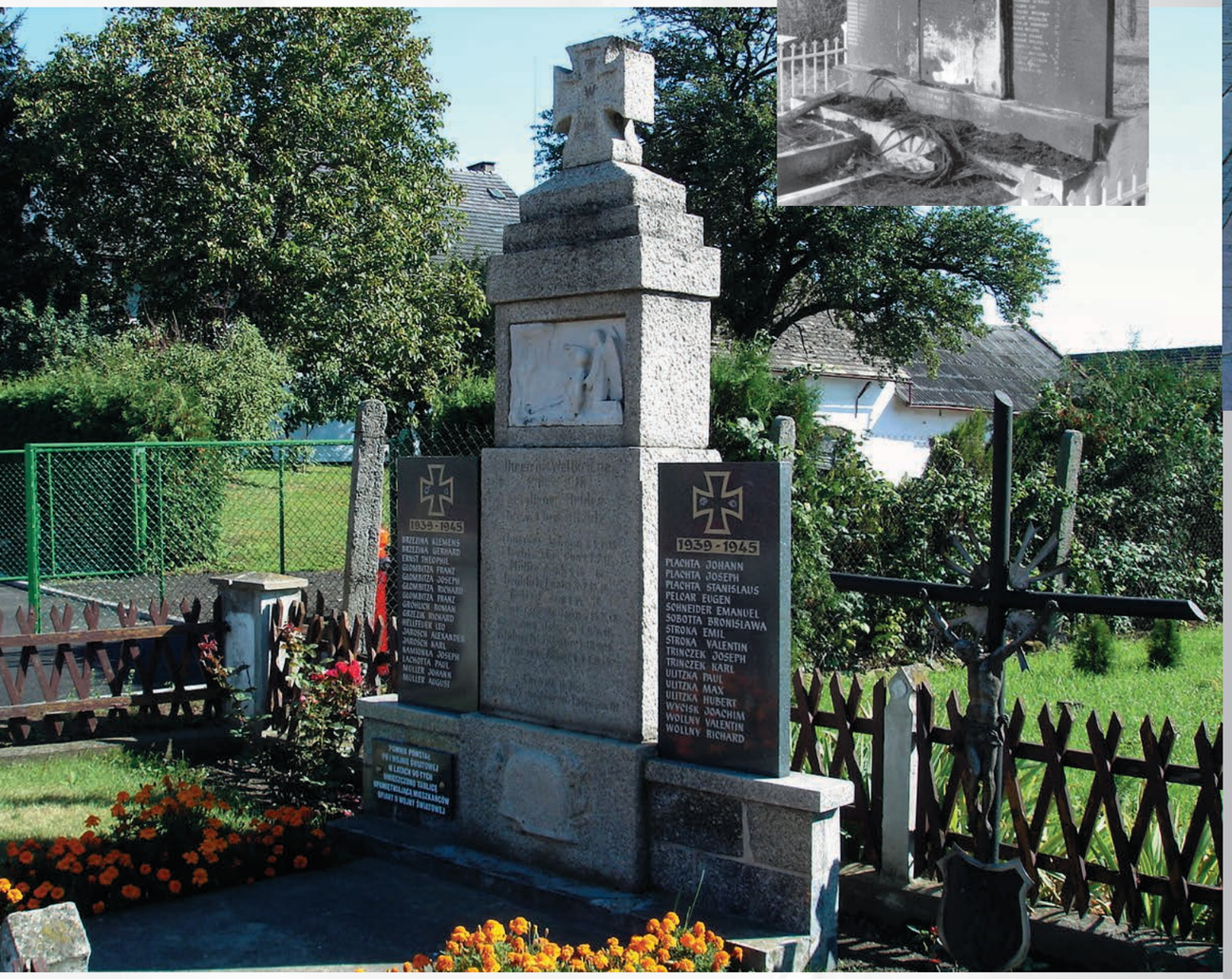
11 września 2008 r. w Radłowie na Opolszczyźnie stanęła pierwsza tablica z nazwą miejscowości w dwu językach: polskim i niemieckim (Radlau). Symbolicznie odsłonili ją wójt Radłowa Włodzimierz Kierat i przewodniczący opolskiej mniejszości niemieckiej Norbert Rasch. Obecnie dwujęzyczne tablice stoją w wielu miejscowościach regionu.

Am **11. September** werden in Radlau, Kreis Rosenberg, die ersten polnisch-deutschen Ortsschilder in der Woiwodschaft Oppeln aufgestellt. Die Ortsschilder werden vom Radlauer Bürgermeister Włodziemierz Kierat und dem SKGD-Vorsitzenden Norbert Rasch symbolisch enthüllt. Heute stehen zweisprachige Ortsschilder in vielen Ortschaften der Region.

2008

Listopad 2008 r. Koniec wojny pomnikowej. Wojewoda Ryszard Wilczyński wdrożył nową procedurę opiniowania niemieckich upamiętnień. Te, które nie zawierają żadnych symboli używanych przez żołnierzy III Rzeszy, nie będą oceniane przez wojewódzki Komitet Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa Narodu Polskiego. Do ich postawienia wystarczy uchwała właściwej rady gminy. Na zdjęciach zniszczony przez nieznanych sprawców w latach 90. i zrekonstruowany pomnik w miejscowości Pietna.

November: Ende des sog. Denkmal-Krieges. Der Woiwode Ryszard Wilczyński legt eine neue Verfahrensweise zur Begutachtung von deutschen Gedächtnisstätten fest. Diejenigen Denkmäler, die keine Symbole des Dritten Reichs enthalten, werden vom Woiwodschaftskommitee für Kriegsgedächtnisschutz und Märtyrertum des Polnischen Volkes nicht begutachtet. Für die Aufstellung reicht ein Beschluss des zuständigen Gemeinderates. Auf den Fotos: Denkmäl aus Pietna, das von unbekannten Tätern zerstört wurde.

17 listopada 2008 r. na opolskim rynku stanęła plenerowa wystawa „Dwujęzyczna Europa", pokazująca, że dwujęzyczność jest normą w wielu krajach Europy.

Am **17. November** wird auf dem Oppelner Ring (Rathausplatz) die Ausstellung "Zweisprachiges Europa" eröffnet. Diese soll zeigen, dass Zweisprachigkeit in vielen Ländern Europas eine Normalität ist.

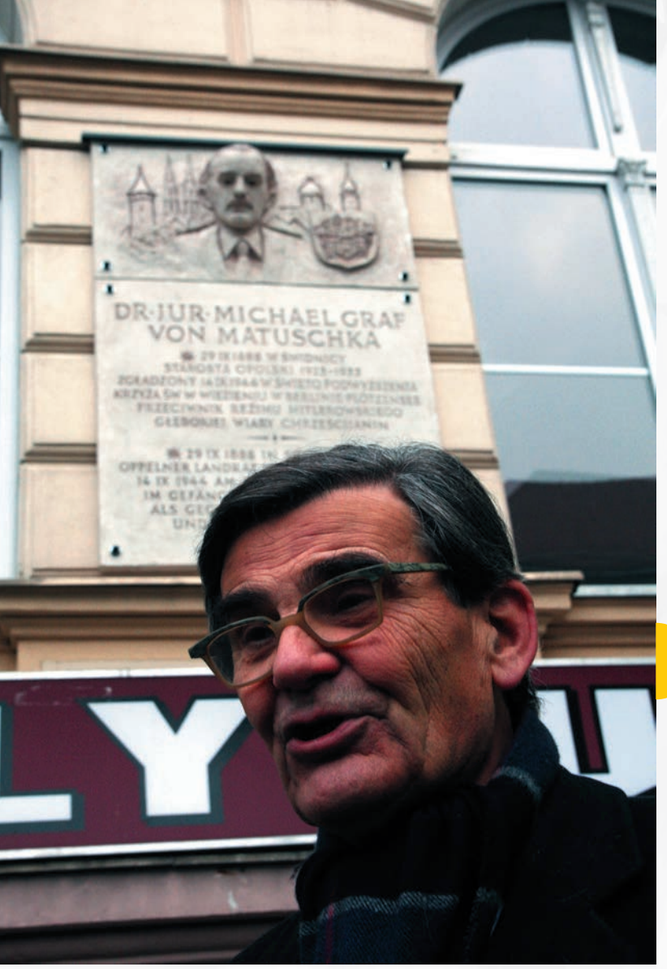
2009

18 września 2009 r. zainaugurowano projekt „Niemieckie Szkółki Sobotnie TSKN na Śląsku Opolskim", mający służyć krzewieniu języka, kultury i tożsamości niemieckiej. Projekt skierowany jest do dzieci w wieku 6–10 lat. Zajęcia odbywają się w siedzibach DFK w sobotnie przedpołudnia.

Am **18. September** startet das Projekt „Deutsche Samstagsschule der SKGD im Oppelner Schlesien". Das Projekt soll deutsche Sprache, Kultur und Identität vermitteln. Es richtet sich an Kinder im Alter zwischen 6 bis 10 Jahren. Der Unterricht findet in den DFK-Begegnungsstätten am Samstagvormittag statt.

2009

4 grudnia 2009 r. odsłonięto tablicę grafa Michaela von Matuschki, byłego starosty opolskiego, przeciwnika reżimu hitlerowskiego. Zawisła na dawnej siedzibie starostwa przy ul. Krakowskiej 53. Odsłonił ją syn starosty, hrabia Mario.

Am **4. Dezember** wird die Gedenktafel für Michael Graf von Matuschka in Oppeln enthüllt. Matuschka war Oppelner Landrat und Widerstandskämpfer gegen das Hitler-Regime. Die Tafel wurde am ehemaligen Landratsamt in der Krakowska-Straße 53 angebracht. Enhüllt wurde sie vom Matuschkas Sohn Mario.

2010

Styczeń 2010 r., Łambinowice/Lamsdorf – początek oficjalnych obchodów rocznicy Tragedii Górnośląskiej. Od tej pory co roku w dzień Tragedii Górnośląskiej oraz przed dniem Wszystkich Świętych Niemcy składają hołd wszystkim ofiarom obozu w Łambinowicach, gdzie w miejscu dawnego nazistowskiego obozu powstał w roku 1945 obóz dla ludności niemieckiej.

Januar, Lamsdorf: Beginn der offiziellen Feierlichkeiten zur Erinnerung an die Oberschlesische Tragödie. Die Deutschen gedenken jedes Jahr allen Opfern der Tragödie am letzten Januarsonntag und kurz vor Allerheiligen auf dem Gelände des ehemaligen Gefangenenlagers in Lamsdorf, wo anstelle des Kriegsgefangenenlagers 1945 ein Lager für Menschen deutscher Abstammung eingerichtet wurde.

28 lutego 2010 r. – inauguracja obchodów 20-lecia TSKN. Msza św. dziękczynna i koncert w Filharmonii Opolskiej.

28. Februar: Die SKGD feiert ihr 20-jähriges Bestehen. Aus diesem Anlass findet eine Heilige Messe in der Oppelner Kathedrale und ein Konzert in der Philharmonie statt.

2010

23 maja 2010 r. Henryk Kroll odsłonił pamiątkową tablicę ku czci swego ojca, założyciela i nestora Mniejszości Niemieckiej Johanna Krolla. Tablica zawisła na ratuszu w Gogolinie, mieście, w którym przez lata istniała główna siedziba TSKN.

23. Mai: Henryk Kroll enthüllt am Gogoliner Rathaus eine Gedenktafel zu Ehren von Johann Kroll. In Gogolin befand sich viele Jahre der Hauptsitz der SKGD.

2011

W **lutym 2011 r.** mniejszość niemiecka wyruszyła z pomocą dla mniejszości polskiej na Ukrainie. Zbiórka książek dla Polaków ze Lwowa i Stanisławowa trwała trzy miesiące. Książki, podręczniki, komputery i słodycze osobiście przekazali: poseł MN Ryszard Galla, były radny województwa Bruno Kosak i przedstawiciele Stowarzyszenia Współpracy Polska – Ukraina „Nadwórna". We Lwowie odbyło się również spotkanie z mniejszością niemiecką zamieszkującą tamtejszy obwód. Akcja pomocy Polakom na Ukrainie była później kontynuowana.

Im **Februar** organisiert die Deutsche Minderheit eine Unterstützungsaktion für die polnische Minderheit in der Ukraine. Drei Monate nachdem mit der Buchsammelaktion begonnen wurde, fährt ein Hilfstransport in Richtung Lemberg und Stanislau. Die gesammelten Bücher, Lehrbücher, Computer und Süßigkeiten überreichen der Sejm-Abgeordneter Ryszard Galla und der ehemalige Sejmik-Abgeordnete Bruno Kosak persönlich. An der Übergabe haben auch Vertreter der Gesellschaft für die Zusammenarbeit zwischen Polen und der Ukraine „Nadwórna" teilgenommen. Vor Ort fand auch ein Treffen mit Mitgliedern der Deutschen Minderheit statt, die im Lemberger Kreis ansässig ist. Die Hilfsaktion für die in der Ukraine lebenden Polen wurde später fortgesetzt.

W **2011 roku** VdG zainaugurowano program „Ożywianie Domów Spotkań". Dzięki dotacjom lokalne DFK zaczęły przygotowywać i organizować warsztaty, konferencje, wystawy, publikacje i imprezy sportowe. Co roku w ramach tego programu TSKN realizuje około 300 projektów.

Im **Jahr 2011** startet das VDG das Programm „Konsolidierung der Begegnungstätten". Dank finanzieller Unterstützung veranstalten die DFKs Workshops, Konferenzen, Ausstellungen, bereiten Veröffentlichungen und Sportfeste vor. Jedes Jahr veranstaltet die SKGD in Rahmen des Programms ca. 300 Projekte.

2011

21 października 2011 r. Kapituła powołana przez Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej wręczyła byłemu kanclerzowi Niemiec Helmutowi Kohlowi nagrodę „Złote Mosty Dialogu" przyznaną w roku 2010 – za wkład w polsko-niemieckie pojednanie i zjednoczenie Europy. Spotkanie odbyło się w jego domu w Ludwigshafen.

Am **21. Oktober** überreichte der Ehrenausschuss des Haues der Deutsch-Polnischen Zusammenarbeit dem ehemaligen deutschen Kanzler Helmut Kohl in dessen Haus in Ludwigshafen den Preis „Goldene Brücken des Dialogs". Der Preis wurde Ihm im Jahr 2010 für sein Engagement im Bereich der deutsch-polnischen Versöhnung und der Vereinigung Europas verliehen.

2012

W **czerwcu 2012 r.** Federacyjna Unia Europejskich Grup Mniejszościowych (FUEV) oraz Związek Serbów Łużyckich „Domowina" zorganizowały Europeadę, czyli mistrzostwa Europy mniejszości narodowych i etnicznych w piłce nożnej. Do udziału zostało zgłoszonych 20 drużyn z całej Europy, w tym także reprezentacja mniejszości niemieckiej z województwa opolskiego.

Im **Juni** veranstaltet die Föderalistische Union Europäischer Volksgruppen (FUEV) und der Bund Lausitzer Sorben Domowina die Europeada – eine Fußball-Europameisterschaft der nationalen und ethnischen Minderheiten. Ihre Teilnahme meldeten 20 Mannschaften aus ganz Europa an, darunter auch ein Team der Deutschen Minderheit aus der Woiwodschaft Oppeln.

2012

6 sierpnia 2012 r. sekretarz TSKN na Śląsku Opolskim Rafał Bartek został powołany na współprzewodniczącego Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych.

Am **6. August** wird der SKGD-Sekretär Rafał Bartek zum Vizevorsitzenden der Gemeinsamen Kommission der Regierung und der Nationalen und Ethnischen Minderheiten gewählt.

PREZES RADY MINISTRÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 3 sierpnia 2012 r.

Pan
Rafał BARTEK

Na podstawie art. 27 ust. 2 ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r., o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (Dz. U. Nr 17, poz. 141 z późn. zm.),

p o w o ł u j ę

Pana z dniem 6 sierpnia 2012 r. na Współprzewodniczącego Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych.

23 lipca 2012 r. były premier Tadeusz Mazowiecki odebrał w Opolu przyznaną mu w roku 2010 statuetkę „Złoty Most Dialogu" za wkład w polsko-niemieckie pojednanie.

Am **23. Juli** wird dem ehemaligen Premierminister Tadeusz Mazowiecki in Oppeln der Preis "Goldene Brücke des Dialogs" überreicht, der Ihm 2010 für sein Engagement im Bereich der deutsch-polnischen Versöhnung verliehen wurde.

2013

Od **roku 2013** członkowie mniejszości niemieckiej, którzy nigdy nie mieszkali w Niemczech ani nie są tam zameldowani, mogą otrzymać niemiecki dowód osobisty. Z kolei **22 września 2013 r.** miały miejsce pierwsze wybory do Bundestagu, w których członkowie mniejszości niemieckiej mogli wybierać posłów bez konieczności bycia zameldowanym w Niemczech. Teraz wystarczy posiadać niemiecki paszport i wcześniej zarejestrować się na liście wyborczej. Oba prawa postawiły Niemców żyjących w Polsce na równi z mieszkańcami Niemiec.

Ab dem **Jahr 2013** können Angehörige der Deutschen Minderheit, die nie einen festen Wohnsitz in Deutschland gehabt haben und dort auch nicht angemeldet sind, einen deutschen Personalausweis erhalten.
Die Bundestagswahl vom 22. September ist die erste, bei der Angehörige der deutschen Minderheit wählen können, ohne vorher in Deutschland angemeldet worden zu sein. Es reicht, wenn man einen deutschen Pass hat und vorher auf der Wählerliste eingetragen wurde. Die neuen Regelungen sorgen für eine Gleichstellung zwischen Angehörigen der Deutschen Minderheit und Bundesdeutschen.

2013

Luty 2013 r. Ruszył trwający do września 2015 r. projekt „Tranzytowe Miejsca Pracy – Import Modeli Wsparcia". To program dla szczególnie wrażliwych grup na rynku pracy, realizowany przez Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim i firmę CTC Polska. W ramach projektu 41 osób w wieku 50+ zostało wykształconych i przygotowanych do nowego zawodu – animator osób starszych. 10 marca 2014 r. w Urzędzie Marszałkowskim Woj. Opolskiego podpisano porozumienie o współpracy w ramach Regionalnego Opolskiego Klastra Senioralnego, który współtworzy m.in. Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim.

Februar: Es startet das Projekt „Transitarbeitsplätze", das von der Oppelner SKGD und dem Unternehmen CTC Polska gemeinsam durchgeführt wird. Im Rahmen des Projekts, das bis September 2015 lief, wurden 41 Personen im Alter 50+ ausgebildet und für einen neuen Berufsweg vorbereitet: Animateur für Senioren. Am 10. März 2014 wird im Oppelner Marschallamt ein Vertrag über die Zusammenarbeit im Rahmen des Oppelner Seniorenclusters unterschrieben, das von der Sozial-Kulturellen Gesellschaft der Deutschen in Oppelner Schlesien mitgestaltet wird.

27 kwietnia 2013 r. – Honorową Nagrodę Kulturalną DFK za promowanie niemieckiej kultury i języka otrzymują Maria Cichoń z Ostrożnicy i Ingeborg Odelga z Prószkowa.

27. April: Den Ehrenkulturpreis für die Pflege der deutschen Sprache und Kultur erhielten Maria Cichoń aus Ostrosnitz und Ingeborg Odelga aus Proskau.

30 października 2013 r. w ramach 10. Dni Kultury Niemieckiej na Śląsku Opolskim wystąpił komik, pianista, kompozytor, piosenkarz i prezenter telewizyjny Lars Reichow.

Am **30. Oktober** gibt in Rahmen der 10. "Deutschen Kulturtage im Oppelner Schlesien" der Comedian, Pianist, Komponist, Sänger und Moderator Lars Reichow einen Show-Auftritt.

2014

14 maja 2014 r. prezydent RP Bronisław Komorowski spotkał się z przedstawicielami mniejszości niemieckiej w siedzibie DFK w Prószkowie.

Am **14. Mai** kommt es zu einer Begegnung des Präsidenten Bronisław Komorowski mit den Vertretern der Deutschen Minderheit im Sitz des DFK Proskau.

2014

Czerwiec 2014 r. W Chrząstowicach utworzono strefę kibica, gdzie członkowie mniejszości niemieckiej (i nie tylko) kibicowali niemieckim piłkarzom podczas mistrzostw świata.

Juni: In Chronstau gibt es eine deutsche Fanmeile. Hier verfolgen Angehörige der Deutschen Minderheit (aber nicht nur sie) die Spiele der Fußballweltmeisterschaft und drücken den deutschen Spielern die Daumen.

2014

11 października 2014 r. mniejszość niemiecka pierwszy raz zorganizowała na taką skalę Oktoberfest w Krapkowicach – festyn kulturalny z piwem w tle. Połączono na nim niemiecką tradycję picia piwa z prezentacją dorobku artystycznego Mniejszości Niemieckiej. Na zdjęciach Oktoberfest z 17 października 2015 roku.

Am **11. Oktober** veranstaltet die Deutsche Minderheit das erste große Oktoberfest in Krappitz – ein Kulturfestival mit Bier im Hintergrund. Der Biergenuss stand hier an zweiter Stelle, an erster dagegen die Kulturgruppen der Deutschen Minderheit. Auf den Fotos das Oktoberfest vom 17. Oktober 2015.

2015

7 lutego 2015 r. w Chrząstowicach otwarto pierwszą niemieckojęzyczną szkółkę piłkarską w Polsce Miro Deutsche Fußballschule Chronstau. Ma na celu połączenie nauczania języka i gry w piłkę nożną. Skierowana jest do dzieci w wieku od 6 do 10 lat. Szkółka nosi imię Miro – na cześć mistrza świata w piłce nożnej Miroslava Klosego, urodzonego w Opolu, którego korzenie rodzinne sięgają również gminy Chrząstowice.

Am **7. Februar** wird in Chronstau die erste deutschsprachige Fußballschule in Polen gegründet. Das Ziel ist es, den Deutschunterricht mit dem Fußballtraining zu verbinden. Die Fußballschule richtet sich an Kinder im Alter von 6 bis 10 Jahren und trägt den Namen „Miro" zu Ehren des Fußballweltmeisters Miroslav Klose, der in Oppeln geboren wurde, dessen Wurzel aber auch in der Gemeinde Chronstau zu finden sind.

2015

15 lutego 2015 r. miała miejsce uroczysta inauguracja obchodów 25-lecia TSKN na Śląsku Opolskim. Rozpoczęto ją uroczystą mszą św. w opolskiej katedrze, potem otwarto wystawę pt. „Oni tworzyli Mniejszość Niemiecką", a następnie odbył się koncert w Filharmonii Opolskiej.

Am **15. Februar** begannen die Feierlichkeiten anlässlich des Jubiläums des 25-jährigen Bestehens der SKGD mit einer Heiligen Messe in der Oppelner Kathedrale, dann fand die Eröffnung der Ausstellung „Sie gründeten die Deutsche Minderheit" und ein Konzert in der Oppelner Philharmonie statt.

2015

23 maja 2015 r. podczas zebrania sprawozdawczo-wyborczego w Zakrzowie nowym przewodniczącym TSKN został Rafał Bartek z Chrząstowic.

Am **23. Mai** wird Rafał Bartek aus Chronstau während der Jahres- und Wahlversammlung zum neuen Vorsitzenden der SKGD gewählt.

15 listopada 2015 r. w katedrze opolskiej została odsłonięta tablica poświęcona ofiarom Tragedii Śląskiej. Po nabożeństwie ekumenicznym celebrowanym przez ordynariusza opolskiego Andrzeja Czaję odbyło się spotkanie ze świadkami tych wydarzeń.

15 November: Am Volkstrauertag wurde in der Oppelner Kathedrale eine Gedenktafel für die Opfer der Oberschlesien Tragödie eingeweiht. Die ökumenische Andacht wurde vom Oppelner Bischof Andrzej Czaja zelebriert. Danach fand ein Treffen mit den Zeitzeugen statt.

Z życia mniejszości niemieckiej

Od samego początku istnienia lokalna społeczność integrowała się podczas licznych festynów organizowanych przez koła DFK.

Opolska mniejszość pielęgnuje nie tylko niemieckie, ale także śląskie tradycje, zwyczaje i regionalną kuchnię.

Cechą przypisywaną mniejszości niemieckiej jest dbałość o porządek, stąd liczne nagrody dla reprezentantów MN za najpiękniejsze wsie czy obejścia.

Dzięki aktywności mniejszości niemieckiej w pielęgnowaniu i nauczaniu języka niemieckiego województwo opolskie stało się miejscem, do którego trafiają kolejne firmy chcące pozyskać niemieckojęzycznych pracowników.

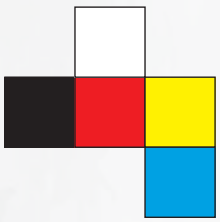
Aus dem Leben der Deutschen Minderheit

Von Anfang an integrierte sich die lokale Gemeinschaft während der vielen Feste, die von der Deutschen Minderheit veranstaltet wurden.

Die Deutsche Minderheit im Oppelner Land pflegt nicht nur deutsche, sondern auch schlesische Traditionen, Bräuche und die regionale Küche.

Der Deutschen Minderheit wird oft besonderer Sinn für Ordnung zugesprochen. Daher wohl auch die vielen Preise für die Angehörigen der Deutschen Minderheit im Bereich schöne Dörfer und Gärten.

Dank dem Engagement der Deutschen Minderheit im Bereich Deutschunterricht und Sprachpflege wurde die Oppelner Woiwodschaft zu einem Ort wo deutsche Unternehmer nach deutschsprachigen Mitarbeitern suchen.

Towarzystwo Społeczno-Kulturalne
Niemców na Śląsku Opolskim
Sozial-Kulturelle Gesellschaft
der Deutschen im Oppelner Schlesien
ul. M. Konopnickiej 6, 45-004 Opole
tel./fax +48 77 4021070
tskn@tskn.vdg.pl • www.skgd.pl